

κλίνομεν νά πιστεύσωμεν, ὅτι μάλλον τὸ πρὸ μικροῦ γεῦμά του ἦτο ἀφορμὴ τῆς αἰσιοδοξίας τοῦ βρωνέτου.

[Ἐπειτα συνέχισεν.]

Αἱ Ἐφημερίδες ἐν Ἀγγλίᾳ

Συνέχεια· ἰδίε σελ. 299.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν διαφόρων εἰδῶν ἐφημερίδων, ἅτινα ἀνεφέραμεν, ὑπάρχουσιν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ αἱ εἰδικαὶ ἐφημερίδες, αἱ περὶ ὠρισμένης τινὸς ἐπιστήμης ἢ τέχνης πραγματευόμεναι, καὶ πρὸς ταῦταις αἱ εἰκονογραφικαὶ ἐφημερίδες, αἵτινες σπουδαιότητα κατέχουσι θέσιν ἐν τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ. Ἐπειτα ἔρχεται ἡ κωμικὴ καὶ ἡ σατυρικὴ δημοσιογραφία, ἥτις αὐτὴ καὶ μόνη δύναται νά γείνη ἀντικείμενον μακρᾶς μελέτης· αὕτη, παραβαλλομένη πρὸς τὰς τοῦ αὐτοῦ εἴδους εὐρωπαϊκὰς ἐφημερίδας, ἔχει τὸ μέγα πλεονέκτημα ὅτι οὐδέποτε προσκυροεῖ εἰς τὴν καλαισησίαν, χωρὶς ἐν τούτοις καὶ νά θυσιάσῃ οὐδὲν τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν καθηκόντων τῆς ἀστυρίας κριτικῆς. Ἀποφεύγουσα τὰς πικρὰς καὶ κακεντραχεῖς προσβολὰς, ζητοῦσα δὲ μόνον νά διασκεδάσῃ καὶ διδάξῃ τὸν ἀναγνώστην, διακρίνεται διὰ τὴν ἰδιάζουσαν τέχνην, μεθ' ἧς κατορθοῖ νά παραστήσῃ πολιτικὴν τινα περίστασιν διὰ μιᾶς εἰκονογραφίας δημητικῆς ἅμα καὶ εὐφυοῦς, νά διακρίνῃ καὶ καυτηριάσῃ τὰ κοινωνικὰ γελοῖα καὶ ἄτοπα. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ διασημότεροι τῆς Ἀγγλίας κάλαμοι δὲν ἀπηξίωσαν, περιστάσεως τυχούσης, νά παράσχωσιν αὐτῇ τὴν συνδρομὴν τῶν.

Ἡᾶσα αὕτη ἡ ποικιλία ἀποτελεῖ σύνολόν τι ἐπιβλητικὸν ὅσον ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ τόπῳ, διὰ τε τὸν ἀριθμὸν καὶ διὰ τὴν ἀξίαν καὶ τὸ κύρος. Αἱ ἐν Λονδίῳ ὑπάρχουσαι ἐφημερίδες ἀριθμοῦνται μόνον εἰς 364· ἀλλ' αἱ ἐν τῇ λοιπῇ Ἀγγλίᾳ ἀνέρχονται εἰς τὸν ἀριθμὸν 1,065, αἱ ἐν Σκωτίᾳ εἰς 172, αἱ ἐν Ἰρλανδίᾳ εἰς 149, αἱ ἐν Οὐαλλίᾳ εἰς 65 καὶ εἰς 20 αἱ ἐν ταῖς μικραῖς νήσοις, ἧτοι ἐν ὄλῳ εἰς 1,835 καθ' ὅλον τὸ ἡνωμένον βασίλειον. Καὶ εἰς τὸ ἄθροισμα δὲ τοῦτο πάλιν δὲν περιλαμβάνονται ἢ αἱ κυρίως ἐφημερίδες, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ περιοδικὰ καὶ αἱ λεγόμεναι ἀποθήκαι ἢ *σουλλογαὶ* (*magazines*), ἅτινα ἀριθμοῦνται εἰς 1,090.

Τὰ φύλλα τοῦ εἴδους τούτου κατέχουσι θέσιν μεταξὺ τῶν περιοδικῶν καὶ τῶν ἰδίως ἐφημερίδων. Εὐωνότερα ὄντα τῶν περιοδικῶν, διότι ἡ τιμὴ αὐτῶν δὲν υπερβαίνει τὸ σελλίνιον, ἐνῶ ἡ τῶν περιοδικῶν ποικίλλει ἀπὸ 2 μέχρις 6 σελλινίων κατὰ τεῦχος, παρέχουσιν εἰς τὴν φιλοσοφίαν χάρον, ἐν αὕτῃ δὲν δύναται νά εὔρη οὔτε εἰς τὴν ἐφημερίδα οὔτε εἰς πολιτικὰ περιοδικὰ συγγράμματα. Οὕτω αὐταὶ εἶνε αἱ δημοσιεύουσαι τὰ μυθιστορήματα τῶν γνωστοτέρων συγγραφέων, ὅπως αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἐν ἐπιφυλ-

λίδι, πρὶν ἐκδοθῶσιν εἰς βιβλίον. Ποικίλη δὲ ἄλλη ὕλη, οἷον διηγήματα, μελέται ἐπιστημονικαί, κοινικαί, οἰκονομολογικαί, ἄρθρα εὐτράπελα καὶ λοιπὰ ἀποτελοῦσι τὸ σύνθηες πρόγραμμα τῶν ἐξαιρέτων τούτων δημοσιεύσεων· τὰ σπουδαιότερα δ' αὐτῶν δημοσιεύματα, ὡς καὶ τὰ τῶν περιοδικῶν, ὑποδεικνύουσιν τακτικῶς εἰς τὸ κοινὸν αἱ καθημερινὰ ἐφημερίδες. Καθὼς δὲ αὐταί, οὔτω καὶ ἐκείναι, δὲν ἔχουσι σχεδὸν συνδρομητὰς, ἀλλὰ συνήθως πωλοῦνται κατὰ φύλλον, τινὲς δὲ κατὰ δεκάδας χιλιάδων. Παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς ἔθιμος ὑπάρχει ὁ βουλούμενος νά γείνη συνδρομητὴς εἰς φύλλον τι ἡμερήσιον, ἐβδομαδιαῖον, ἢ μηνιαῖον, νά προμηθεύηται αὐτὸ παρά τινος βιβλιοπώλου. Πάντα δὲ, μὴδ' αὐτῶν τῶν «Καιρῶν» ἐξαιρουμένων, οὐς δύναται τις νά λαμβάνῃ κατὰ πάσαν πρωτὴν ἀντὶ 10 λεπτῶν διὰ μίαν ὥραν, δίδονται καὶ ἐπ' ἐνοικίᾳ ὑπὸ τῶν ἐφημεριδεμπόρων ἢ βιβλιοπωλῶν. Τὴν ὑπηρεσίαν τῆς μεταφορᾶς αὐτῶν καὶ ἀκαταπαύστου ἀνταλλαγῆς ἀπὸ μέρους εἰς μέρος ἐκτελοῦσι συνήθως παιδιὰ ἡλικίας κατωτέρας τῶν δώδεκα ἐτῶν, τὰ παιδιὰ δὲ ταῦτα ἀποτελοῦσι τάξιν τινα ἰδιαζόντος νοήμονα καὶ δραστηρίαν. Γνωστὸν δ' ὑπάρχει ὅτι ἐκ τῶν τάξεων αὐτῶν ἐξῆλθεν ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις ὁ περιώνυμος Ἐδίσων.

Δύσκολον εἶνε νά ὀρίσῃ τις τὴν θέσιν τοῦ δημοσιογράφου ἐν τῇ ἀγγλικῇ κοινωνίᾳ· τόσον δύσκολον, ὥστε ὁ Βούρκε, ὅπως ἐπιτύχῃ τούτου, ἠναγκάσθη νά ἐπινοήσῃ νέαν λέξιν, ἀποκαλέσας τοὺς δημοσιογράφους *τετάρτην τάξιν* τῆς ἀγγλικῆς κοινωνίας. Τοιοῦτοτρόπως κατέταξεν αὐτοὺς εἰς διάμεσον τινὰ ζώνην μεταξὺ τῶν εὐγενῶν, τῶν ἀστῶν καὶ τῶν τάξεων τοῦ ὄχλου. Ἄλλ' ὁ ὀρισμὸς οὗτος, ἀκριβῆς ἴσως, κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν σήμερον. Τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι ἡ ἀγγλικὴ δημοσιογραφία, ἔνεκα τῆς θαυμασίας αὐτῆς ἀναπτύξεως, ἔρριψε ρίζας καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, καὶ εἰσχωρεῖ νῦν εἰς πάσας τῆς κοινωνίας τὰς τάξεις· τὴν γενικὴν δὲ οὕτως εἰπεῖν ταύτην συμμετοχὴν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐφημερίδων ὑποθάλλει ἐξαιρέτως ἡ ἀνωνομία· ἡ δὲ ἰσχυρὰ πανεπιστημικὴ παιδεία, ἥτις ἐν Ἀγγλίᾳ συμπληροῖ τὰς σπουδὰς πάντων τῶν μελλόντων νά ἐπιδοθῶσιν εἰς τὰ ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα, συντελεῖ μεγάλως εἰς πολλαπλασιασμὸν τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνων, οἵτινες δυιᾶμενοι νά γράψωσιν ἄθροον τι δι' ἐφημερίδα, ἢ πραγματεῖαν διὰ περιοδικόν, καταλαμβάνονται ὑπὸ τοιοῦτου πειρασμοῦ. Οὕτω λ. χ. ὁ δεῖνα νέος δικηγόρος, πλουσιώτερος εἰς φράσεις ἐγκατασκευοῦς ἢ ὑποθέσεις πρὸς ἐκδίκασιν, ὁ δεῖνα ἱατρὸς ἄνευ ἀσθενῶν ἀκόμη, ἢ υἱὸς εὐγενοῦς οἰκογενεῖας προωρισμένος εἰς τὴν διπλωματικὴν ἢ τὸν κοινοβουλευτικὸν βίον, οὐδαμῶς δυσχερεστεῖται χρησιμοποιοῦν τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του εἰς διαφώτισιν τῶν συμπατριωτῶν του ἐπὶ δικαίᾳ πάντοτε

οί μισθοὶ πρώτης τάξεως συντακτῶν τακτικῶν συνεργατῶν τῶν ἀκρισιωτάτων δημοσιογραφικῶν ὁργάνων. Ὁ μόνος, ὅστις ἀμείβεται γενναίως, εἶνε ὁ ἐκδότης ἢ διευθυντής (Editor) καὶ μετ' αὐτοῦ ὀνομαστοὶ τινες ἀνταποκριταί, ὧν ἡ ἀποκλειστικὴ συνεργασία ἀγοράζεται διὰ πάσης θυσίας. Οἱ λοιποὶ λαμβάνουσι τὴν μετριωτάτην ἀμοιβὴν μιᾶς ἢ καὶ ἡμισσίας γκιρέας διὰ πᾶσαν ἐντυπον σελίδα, ἐὰν τὸ φύλλον εἶνε περιοδικόν, καὶ δύο ἢ τρεῖς γκιρέας τὴν στήλην (καὶ ποῖαν στήλην!), ἐὰν εἶνε μεγάλῃ τις ἐφημερίς.

Ὡς πρὸς τοὺς συντάκτας δὲ τοὺς συναποτελοῦντας ἰδίως τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος, καὶ πάντοτε σχεδὸν νυκτερινὴν ἐργασίαν ἐκτελοῦντας, ἡ συνήθης αὐτῶν ἀμοιβὴ εἶνε ἕξ, πέντε, τέσσαρες, ἐνίοτε δὲ καὶ τρεῖς γκιρέαι καθ' ἑβδομάδα. Καὶ καὶ μὲν δὲν ἐργάζονται τὸ Σάββατον, καθότι αἱ καθημεριναὶ ἐφημερίδες δὲν ἐκδίδονται τὴν Κυριακὴν, καὶ χορηγεῖται εἰς αὐτοὺς κατ' ἔτος μηνιαία ἀδεια ἀπουσίας μεταξὺ Ἰουλίου καὶ Νοεμβρίου, ἀλλὰ ἡ τοσοῦτον γλίσχρος δι' αὐτοὺς ἀντιμισθία εἶνε τοσοῦτω μᾶλλον ἀξιόμισμος, ὅσῳ ἡ τάξις αὕτη τῶν δημοσιογράφων δὲν ἔχει τὴν ἐνάμιλλον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν. Μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν ὀλίγοι εἰσὶν οἱ μὴ ἐργάζαντες εἰς τὴν ἐργασίαν, οἱ μὴ γινώσκοντες κατὰ βῆθος ὅλα τὰ μυστήρια τοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ μὴ ἐκμαθόντες αὐτὸ μεθ' ὀλίγου, ὡς τινα τέχνην, ἀρχόμενοι ἐκ τῶν στοιχειωδεστάτων αὐτοῦ. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι εἰσὶ τελειότατα κατηρτισμένοι, γνωρίζουσι ξένας γλώσσας, νομικὰ, πολιτικὴν οἰκονομίαν, ἱστορίαν, γεωγραφίαν, οἱ πλεῖστοι δ' αὐτῶν ἔχουσι μεγάλην ἰκανότητα εἰς τὸ νὰ ἀναλύσῃν ἢ συγκεφαλαιώσῃ μετὰ μεγίστης ἀκριβείας πολιτικὸν τινα λόγον, δικαστικὴν συνεδρίασιν ἢ ἔργον δραματικόν, ἢ καὶ νὰ γράψωσιν ἔτι ἄριστον τι, οὐ τὰς κυριωτάτας γραμμάς ὑποδεικνύει αὐτοῖς ὁ ἐκδότης. Γινώσκουσι δὲ καὶ τὴν στενογραφίαν, ὡς ἄλλοτε ὁ Δίκηνς, ὅστις τὸ φιλολογικὸν αὐτοῦ στάδιον ἐνεκαίνισεν ἐκπληρῶν τὸ ταπεινὸν καθήκον συντάκτου δικαστικῶν τῶν πταισματοδικείων. Εἶνε ἐν ἐνὶ λόγῳ πρότυπα ὑπαλλήλων, ἢ δὲ πολὺ τιμωρῶν αὐτῶν ἐργασίᾳ ἐδικαιούτο νὰ τυγχάνῃ γενναιοτέρης ἀμοιβῆς.

Τὸ μόνον κεφάλαιον, ἐν ᾧ τὸ ταμεῖον τῆς ἐφημερίδος οὐδέποτε δεικνύεται φειδωλὸν, εἶνε ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀποστολὴν ἀνταποκριτῶν, εἴτε πρὸς παρακολούθησιν στρατοῦ τινος ἐν καιρῷ πολέμου, εἴτε ἐν εἰρήνῃ πρὸς μελέτην πολιτικῆς τινος καταστάσεως, περιέρχου τινὸς ἢ μετακρυψμένου τόπου. Εἰς τῶν ἀνταποκριτῶν τούτων, ὁ κ. A. Sala, ἀνομολογεῖ δικαίως ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἀνεχώρει μὲ ἀξιοπρέπειαν πρίγκιπος καὶ μισθὸν πρεσβευτοῦ», ἠδύνατό τις δὲ νὰ ἀναφέρῃ ἐνίοτε τῶν ἀρηγητῶν τούτων, πρὸς οὓς ἐπανερχομένους ἢ εὐαρέσκεια τῶν προϊσταμένων ἐκδηλοῦται ὑπὸ τὴν ἀπροσδόκητον μορφήν γραμ-

ματίου 25 χιλιάδων φράγκων. Ὁ "Αρχιβαλὸς Φόρβες, ὁ τῶν «Ἡμερησίων Νέων» ἀνταποκριτῆς, ὁ τύπος τοῦ εἴδους τούτου, εἶνε ἀδιαλείπτως καὶ ἐν πάσῃ στιγμῇ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀρχισυντάκτου τῆς ἐφημερίδος. Ἔχει κατ' οἶκον, ἐτοίμους πάντοτε εἰς ἐπὶ τούτῳ δωμάτιον, δύο ὁδοιπορικὰς στολὰς, μίαν μὲν χειμερινὴν ἢ διὰ ψυχρὰ κλίματὰ, ἄλλην δὲ θερινὴν ἢ διὰ τοὺς θερμοὺς τόπους. Ὀπλισμὸς, ἐνδύματα, τὰ πρὸς κατασκήνωσιν χρειώδη, ἵπποσκευαὶ καὶ λοιπά, πάντα δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐκεῖ, ὡς καὶ βαλάντιον ἔτι πληθῆρες χρυσοῦ, διαβητήρια καὶ συστατικὰ ἐπιστολὰς δι' ὅλας τὰς πρωτεύουσας. Ἀρκεῖ τηλεφωνικὴ τις διαταγὴ σταλλομένη πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ γραφείου τῆς ἐφημερίδος, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἀναχωρεῖ διὰ Ζανζιβάρ, Ἰνδίας ἢ τὴν Ῥωσίαν. Δυνατὸν εἶνε νὰ μείνῃ ἐπὶ ἕξ μῆνας ἢ καὶ ὅλον ἔτος χωρὶς νὰ χαράξῃ γραμμὴν· ἀλλ' ἄπαξ ἐπαναλαβὼν τὴν ἐργασίαν, ὅλον αὐτοῦ τὸν χρόνον, ὅλην τὴν δραστηριότητα, ὅλην τὴν ἀδάμαστον καρτερίαν, ὅλον αὐτοῦ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἰδιόχουσαν ἰκανότητα ἀφιεροῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφημερίδος καὶ τῶν ἀναγνωστῶν τῆς· οὔτε θὰ κοιμηθῇ, οὔτε θὰ φάγῃ πλεόν· μία δὲ καὶ μόνη ἔσται ἡ κατέχουσα αὐτὸν ἰδέα — τὰ πάντα νὰ ἴδῃ, τὰ πάντα νὰ εἴπῃ. Τῇ ἀληθείᾳ τοιαύτη ἐκτακτος ὑπεροχὴ δίκαιον εἶνε νὰ ἀξιούται καὶ ἀμοιβῆς ἐκτάκτου.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Carnot διηύθυνε τὰ στρατιωτικὰ τῆς Γαλλίας, σπουδαιότατη ἐγένετο ἐφεύρεσις, οὐκ ὀλίγον συντελέσασα εἰς τὰς νίκας τῶν Γάλλων. Ἐννοοῦμεν τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου, ὀφειλομένην εἰς τὸν ἀτυχῆ Κλαύδιον Chappe.

Ὁ Κλαύδιος Chappe, ἀνεψιὸς τοῦ ἀστρονόμου ἀββᾶ Chappe d'Auteroche, ἐγεννήθη ἐν τῷ νομῷ τῆς Sarthe. Νεώτατος ὢν υἱὸς πολυμελοῦς οἰκογενείας, ἔγινεν ἱερεὺς καὶ ἔλαβεν ἐκκλησιαστικὸν προίκισμα ἀποφέρον πρόσοδον σημαντικὴν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἠδυνήθη νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὰς περὶ τὴν φυσικὴν ἐρεῖνας.

Ὁ Κλαύδιος Chappe ἐξεπαιδεύθη ἐν τινι ἱεραικῇ σχολῇ παρὰ τὸν Ἄγγος· οἱ ἀδελφοὶ του, οὓς ὑπερβολικῶς ἠγάπα, διέμενον ἐντὸς σχολείου ἡμίσειαν λούραν ἀπέχοντος τῆς ἱεραικῆς σχολῆς. Ὅπως δικασκιδάσῃ τὴν θλάψιν τοῦ χωρισμοῦ, ἐπενόησε τρόπον εὐφυέστατον ἀνταποκρίσεως. Κανὼν ζύλιμος ἐστρέφετο ἐπὶ ἄζωνος φέρων εἰς τὰ ἄκρα δύο κανόνας κινητοῦς, διὰ τῶν ὁποίων ἐποίει σχήματα ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς λέξεις. Τὸ παιδίον τοῦτο ἐπιπόνημα εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου, τὸν ὁποῖον ἐφεύρε κατόπιν κατὰ τοὺς πολέμους τῆς Δημοκρατίας χάριν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ.